

Utrecht, 2 juni 2021

Betreft: SDa-rapport 'Het gebruik van antibiotica bij landbouwhuisdieren in 2020'

Geachte relatie,

De SDa, Autoriteit Diergeneesmiddelen, biedt u hierbij het rapport 'Het gebruik van antibiotica bij landbouwhuisdieren in 2020' aan. De SDa rapporteert hierin over het gebruik van antibiotica in 2020 binnen de Nederlandse kalkoen-, kalver-, konijnen-, pluimvee-, rundvee- en varkenssector.

De SDa is eind 2010 opgericht om te komen tot een verantwoord antibioticumgebruik in de Nederlandse dierhouderij en daarmee de antibioticumresistentie te verminderen. De diersectoren en de dierenartsen streven ernaar om het antibioticumgebruik terug te brengen naar een aanvaardbaar niveau. De gebruikscijfers van antibiotica zijn in 2020 lager dan in 2019. Dat is positief. Toch blijven er specifieke aandachtspunten, waarover u in deze brief in het kort meer leest.

Gebruik in enkele sectoren gedaald

In de kalkoen- en kalversector is het gebruik van antibiotica in 2020 gedaald met respectievelijk 38,8% en 7,3% vergeleken met 2019. In de konijnensector (gehouden voor voedselproductie) is het gebruik hoog en is sinds de start van de monitoring in 2016 niet gedaald. De SDa doet een beroep op de sector aandacht te blijven besteden aan een verantwoord gebruik van antibiotica en consequent en accuraat de gebruikgegevens vast te laten leggen in de door de overheid aangewezen databank. Het antibioticumgebruik in overige diersectoren is stabiel.

Vanaf 1 april 2021 zijn ook de geitenhouders verplicht het gebruik van antibiotica vast te laten leggen in de door de overheid aangewezen databanken. Vanaf 2022 zal de SDa daarover rapporteren.

Nog steeds wordt er weinig gebruik gemaakt van antibiotica die als laatste redmiddel worden ingezet in de menselijke gezondheidszorg (fluorochinolonen en 3^e en 4^e generatie cefalosporinen). Het gebruik van polymyxines (o.a. colistine) is toegenomen. Dierenartsen schrijven colistine vooral voor bij leghennen en speenbiggen. Ook colistine is een laatste redmiddel in de menselijke gezondheidszorg. Het bestuur doet daarom een dringend beroep op deze bedrijven en hun dierenartsen om snel en adequaat invulling te geven aan de door de sectoren ontwikkelde plannen van aanpak om het gebruik terug te dringen.

Verkoopcijfers licht gestegen

De verkoop van antibiotica was in 2020 2,1% hoger dan in 2019 en 69,0% lager dan in het door de overheid aangewezen referentiejaar 2009. De verkoopcijfers van antibiotica zijn nooit gelijk aan de gemelde gebruikscijfers, maar de omvang van het verschil fluctueert. De SDa vindt het belangrijk dat het verschil wordt verklaard, te meer daar de verkoopgegevens ook gedeeld worden met de Europese Unie. Onderzoek wordt gedaan naar de oorzaak van deze fluctuatie.

Aantal hooggebruikers en veelvoorschrijvers

Verdere resultaten in het verminderen van het antibioticumgebruik zal vooral moeten komen in de aanpak van de bedrijven met een structureel hoog gebruik. Er zijn nog te veel bedrijven waar het gebruik ver boven de benchmark ligt en dierenartsen die structureel meer voorschrijven dan hun collegae. Met de introductie van de nieuwe benchmarksystematiek voor dierenartsen hebben de sectoren en de dierenartsen afgesproken gezamenlijk op te trekken in het aanpakken van deze problematiek en zijn er per sector plannen daarvoor gemaakt. Uit de cijfers over 2020 blijkt dat er nog weinig beweging zit in het aantal hooggebruikers. Wellicht is het nog te vroeg om al resultaten te mogen verwachten, maar de SDa dringt er bij de betrokkenen op aan hier de hoogste prioriteit aan te geven.

Aantal bedrijven met 'aanvaardbaar gebruik' van antibiotica gestegen

In 2018 heeft de SDa nieuwe benchmarkwaarden vastgesteld voor de kalver-, pluimvee- en varkenssector. Deze waarden worden door sectoren beschouwd als stip op de horizon. In de meeste sectoren is het percentage bedrijven met een aanvaardbaar gebruik licht toegenomen. Voor de kalkoensector en konijnensector zijn in 2021 voor het eerst *voorlopige* benchmarkwaarden vastgesteld, omdat *aanvaardbare* waarden hier nog niet kunnen worden bepaald. Vanaf 2021 kent de rundveesector dezelfde benchmarksystematiek als de andere diersectoren en is de benchmarkwaarde voor de diercategorie melkvee, naar beneden bijgesteld.

Er zijn in de afgelopen jaren goede resultaten bereikt, maar het aantal bedrijven met een structureel hoog gebruik is nog steeds te groot. Wij dringen bij de partijen erop aan, het beleid hierop te blijven richten en deze problematiek voortvarend aan te pakken.

Namens het bestuur van de SDa, Autoriteit Diergeneesmiddelen,

Met vriendelijke groeten,

Drs. F.J.M. Werner
Voorzitter

Dr. H.M.G. Schreurs
Directeur

Bijlage: [SDa-rapport 'Het gebruik van antibiotica bij landbouwhuisdieren in 2020'](#)